

ÖÄÍ ÒÐ Í ÀÌ 'BÒÊÎ ÇÍ AÄÑÒÄÄ

Í àö³îíàëüíî; àëääâî³; íàóë Óëðà;íè

3

Óëðà;ííüéíâí òíààðèíòàà íòíðííè íàì 'yòíè

³ñòíð³; òà éóëüòóðè

УЖВУНСЬКА СТАРОВУНА

çá³ðíèè ðää³îíàëüíî; ³ñòíð³;

òà íàì 'yòéîçíàâíòàà

ñ á ð³ ü

“Нам’яткознавство

Рівнічного регіону

України”

№4

Âèíóñè 14(17)

ÈÈ`A

2012

Центр пам'ятокознавства Національної академії наук України і Українського товариства охорони пам'яток історії та культури

Рекомендовано до друку Вченою радою Центру пам'ятокознавства НАН України і УТОПК (протокол № 12 від 20 грудня 2012 р.)

Редакційна колегія:

головний редактор – *С.І. Посохов*

заступники головного редактора – *О.Б. Коваленко, О.М. Титова*

члени редколегії – *О.Д. Бойко, І.В. Верба, Я.В. Верменич, Л.О. Гріффен,*

В.О. Константинов, О.П. Моця, А.А. Непомняцій, Г.В. Самойленко, Н.М. Сенченко

відповідальні секретарі – *С.Ю. Зозуля, О.С. Морозов*

Адреса редакції:

01015, м. Київ, вул. Івана Мазепи, 21, корп. 19; e-mail: zp_vydannja@ukr.net

тел. +380-44-2807879, тел./факс +380-44-2806463

Видання зареєстровано Міністерством юстиції України

(Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації – серія КВ № 16327-4799Р від 02.02.2010 р.)

Видано Центром пам'ятокознавства НАН України і УТОПК

(Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції серія ДК № 2429 від 07.02.2006 р.); вул. Івана Мазепи, 21, корп. 19, м. Київ, 01015, Україна; тел./факс: +380 (44) 2807879, e-mail: m-center@ukr.net

Збірник наукових праць “Ніжинська старовина” внесений до переліку наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук з історичних наук (Постанова Президії ВАК України № 1–05/1 від 26.01.2011 р.)

Частина матеріалів випуску була апробована під час проведення в Ніжині та Батурині 26–28 вересня 2012 р. II Міжнародних Спаських наукових читань, присвячених 115-річчю від дня народження Ф.Г. Спаського.

*Збірник видано за фінансової підтримки
Ніжинської міської ради і ТОВ “ВІО-поліграфісти”*

Òàíòààè÷í³ òà ì àòíàíéíà³÷í³ ì òíàéàì è ñó÷àííí; ì óçàíéíà³; ì àì 'üòéíçí ààñòàà, ³ñòíðè÷íí; ðàà³ííàé³ñòèèè è àòíéíà³;

Гріффен Л. (Київ) Музей як соціокультурний феномен5
Попов С. (Брянск) Виртуальная экскурсия как направление развития современного музейного дела..... 11
Нікітіна І. (Севастополь) Науковий паспорт на музейні предмети як документальне джерело (з досвіду діяльності Національного музею героїчної оборони і визволення Севастополя)16
Семенчук А. (Київ) З історії формування Фонду науково-проектної та облікової документації НДІ пам'яткоохоронних досліджень..... 20

²ñòíð³íàðàó³ü ñàèðàèüíí; òà òàðéíàíí; ³ñòíð³; íà ðàðàíàò Ì çàí³÷íí-Àí³íòíàñüéíàí È³àíàðàææü

Нижник Л. (Чернігів) Реставрація П'ятницької церкви в Чернігові у 1943–1972 роках і створення музею (за письмовими документами архітектора-реставратора П.Д. Барановського) 27
Прохоров Д. (Сімферополь) Виникнення громад караїмів на території губерній Північно-Дніпровського Лівобережжя в другій половині ХІХ – на початку ХХ ст. ... 33

Àíñè³àæàííü ðàà³ííàèüíí; ³ñòíð³; è àòíéíà³; Ì çàí³÷ííàí ðàà³ííó Óèðà;í è òà à³àíàðàæàííü éíàí ðàçóéüòàð³à ó ì óçàéíèò éíèèè³üò

Брега В. (Вишневець) Володіння князів Вишневецьких у Лівобережній Україні в ХVІ–ХVІІ століттях 39
Кондратюк Г. (Сімферополь) Национальные отношения на Левобережной Украине и Крыму в контексте политики коренизации (20-е – начало 30-х гг. ХХ в.)..... 44
Литвин К. (Київ) Етнографічні студії представників духовенства Чернігівської єпархії за матеріалами журналу “Вера и Жизнь” (1912–1917)53
Луняк Є. (Ніжин) Відображення Конотопської битви в листах французького дипломата П'єра де Нуае 60
Мірошниченко О. (Глухів) Облога Глухівської фортеці 1664 року в листах польських офіцерів 70
Мошик І. (Глухів) Джерельна база дослідження проблеми діяльності вищих навчальних закладів Чернігівщини у 20–30-ті роки ХХ ст. 74
Ребенок В. (Ніжин) Московський похід гетьмана П. Конашевича-Сагайдачного 1618 р.: історіографія проблеми..... 80
Товстоляк Н. (Кривий Ріг) Культурно-побутове середовище садиби Качанівка наприкінці ХІХ – на початку ХХ ст. 83
Харченко О. (Батурин) Дипломатичний етикет гетьманського Батурина за Івана Самойловича 90

НІЖИНСЬКА СТАРОВИНА

Δεα·αίγυ τὰ°εο³α εεεουοδῖτῖ; πῖααυεῖε, δῖτσαεοῖε ἰ οσαεῖ εοοαα
³ ἰαοεῖαῖαῖ ἰαῖ ῖοεῖτῖτῖααῖοαα ἰ³αῖ³÷ῖῖ-Αῖῖῖδῖῖαῖεῖαῖ Ε³αῖαδῖαεεῖ

<i>Горькова А. (Київ)</i> Охорона археологічної спадщини на Полтавщині в 1917–1941 роках	97
<i>Гребенніков І. (Ніжин), Фатюк О. (Ніжин)</i> Археологічна розвідка берегів річок басейну Десни	104
<i>Гутник Ю. (Батурин)</i> Колекція дукачів НІКЗ «Гетьманська столиця»: каталогізація, проблеми формування та дослідження.....	107
<i>Демченко Т. (Чернігів)</i> Матеріали особового фонду Іллі Шрага в Чернігівському історичному музеї імені В.В. Тарновського як джерело вивчення культурної спадщини України	114
<i>Ігнатенко І. (Чернігів)</i> Обґрунтування віртуальної 3D реконструкції Верхнього Замку в Чернігові рубежу XVII –XVIII ст.....	121
<i>Коваленко Ю. (Глухів)</i> Джучидські монети та їх сіверські наслідування з літописного Глухова і його округи.....	128
<i>Лаєвський А. (Чернігів)</i> Стародубщина другої половини XVII – XVIII ст. в архівному зібранні Чернігівського історичного музею імені В.В. Тарновського....	134

ἰ ἀδῖπῖτῖαε³;

<i>Андросова-Байда Д. (Дніпропетровськ), Барабаш Н. (Кривий Ріг)</i> До історії взаємин Д. Велланського з М. Білозерським	141
<i>Блакитний М. (Чернігів)</i> Стефановський Трифон Андрійович – церковний діяч, публіцист та історик Чернігівщини (за матеріалами часопису «Черниговские епархиальные известия»).....	149
<i>Морозова А. (Чернігів)</i> Вітчизняна війна 1812 р. в долі Домініка П'єра де ля Фліза – українського лікаря й етнографа	154
<i>Рева Л. (Київ)</i> Володимир Барвінок – автор зводу бібліографії українських рукописних книг і стародруків.....	160
<i>Скоренко С. (Чернігів)</i> А.В. Верзилов як засновник Чернігівської української Громади....	176

Δαοαῖτῖ; ἀεῖεοῖπῖ; ἰῖα³αῖῖ εαῖῖγ

<i>Зозуля С. (Київ)</i> Початок традиції: в Ніжині та Батурині відбулися II Спаські читання... 183	183
<i>Α³αῖῖ ἰῖο³ ἰδῖῖ ααοῖδῖ³α</i>	187
<i>²ῖοῖδῖῖ αο³γυ αεῖγ ααοῖδῖ³α</i>	189

* * *

У збірці використані графіка та світлини надані авторами публікацій

* * *

Фонове зображення обкладинки: фрагмент плану міста Ніжина 1773 року